

**PERSIDANGAN PERTAMA
MESYUARAT PERTAMA, TAHUN KELIMA
DEWAN NEGERI YANG KEEMPAT BELAS
PERAK DARUL RIDZUAN**

**TARIKH:
28 MAC 2022 (ISNIN)**

**JAM:
10.30 PAGI**

**TEMPAT:
DEWAN NEGERI, ARAS 2
BANGUNAN PERAK DARUL RIDZUAN
JALAN PANGLIMA BUKIT GANTANG WAHAB, IPOH**

**PERAK DARUL RIDZUAN
DEWAN NEGERI YANG KEEMPAT BELAS**

MESYUARAT PERTAMA, TAHUN KELIMA

Pada hari Isnin, 28 Mac 2022
Di Dewan Mesyuarat, Bangunan Perak Darul Ridzuan, Ipoh
Mulai jam 10.30 pagi

YANG HADIR:

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua Dewan Negeri Perak Darul Ridzuan
Dato' Mohammad Zahir bin Dato' Abdul Khalid

Yang Berhormat Timbalan Speaker Dewan Negeri Perak Darul Ridzuan
Encik Khalil bin Yahaya
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kubu Gajah)

Yang Amat Berhormat Dato' Seri Saarani bin Mohamad
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kota Tampan)

Yang Berhormat Tuan Haji Razman bin Zakaria
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Gunong Semanggol)

Yang Berhormat Dato' Nolee Ashilin binti Dato' Mohamed Radzi
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Tualang Sekah)

Yang Berhormat Dato' Shahrul Zaman bin Yahya
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Rungkup)

Yang Berhormat Dato' Abdul Yunus bin Jamahri
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kuala Kurau)

Yang Berhormat Encik Mohd Akmal bin Kamarudin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Selama)

Yang Berhormat Datuk Dr. Wan Norashikin binti Wan Noordin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kampong Gajah)

Yang Berhormat Encik Khairul Shahril bin Mohamed
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Bota)

Yang Berhormat Encik Ahmad Saidi bin Mohamad Daud
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Changkat Jering)

Yang Berhormat Dato' Seri Diraja Dr. Zambry bin Abd Kadir
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pangkor)

Yang Berhormat Dato' Seri Ahmad Faizal bin Dato' Azumu
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Chenderiang)

Yang Berhormat Dato' Sham bin Mat Sahat
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Alor Pongsu)

Yang Berhormat Dato' Haji Abd Manaf bin Hashim
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pengkalan Baharu)

Yang Berhormat Dato' Hj Samsudin bin Abu Hassan
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Ayer Kuning)

Yang Berhormat Dato' Dr. Muhammad Amin bin Zakaria
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Batu Kurau)

Yang Berhormat Dato' Mohd. Tarmizi bin Haji Idris
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kenering)

Yang Berhormat Puan Salbiah binti Mohamed
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Temengor)

Yang Berhormat Dato' Haji Zainun bin Haji Mat Noor
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Chenderoh)

Yang Berhormat Datuk Maslin Sham bin Razman
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Bukit Chandan)

Yang Berhormat Dato' Haji Aznel bin Haji Ibrahim
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pengkalan Hulu)

Yang Berhormat Dato' Mohd Azhar bin Jamaluddin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Changkat Jong)

Yang Berhormat Encik Mohamad Noor bin Dawoo
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Selinsing)

Yang Berhormat Encik Mohd Kamaruddin bin Abu Bakar
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kuala Sepetang)

Yang Berhormat Dr. Jurij bin Jalaludin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Lubok Merbau)

Yang Berhormat Datuk Khairuddin bin Tarmizi
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Hutan Melintang)

Yang Berhormat Puan Jamilah binti Zakaria
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Trong)

Yang Berhormat Encik Khairudin bin Abu Hanipah
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Belanja)

Yang Berhormat Encik Mohd Zaidi bin Aziz
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Slim)

Yang Berhormat Encik Leong Cheok Keng
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Malim Nawar)

Yang Berhormat Encik Yong Choo Kiong
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Tronoh)

Yang Berhormat Encik Sivasubramaniam a/l Athinarayanan
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Buntong)

Yang Berhormat Encik Hasnul Zulkarnain bin Abd Munaim
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Titi Serong)

Yang Berhormat Dr. Abdul Aziz bin Bari
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Tebing Tinggi)

Yang Berhormat Encik Nga Kor Ming
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Aulong)

Yang Berhormat Dato' Asmuni bin Awi
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Manjoi)

Yang Berhormat Encik Sivanesan a/l Achalingam
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Sungkai)

Yang Berhormat Encik Tan Kar Hing
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Simpang Pulai)

Yang Berhormat Encik Howard Lee Chuan How
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pasir Pinji)

Yang Berhormat Encik Loh Sze Yee
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Jalong)

Yang Berhormat Dato' Seri Ir. Mohammad Nizar bin Jamaluddin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Sungai Rapat)

Yang Berhormat Encik Aminuddin bin Zulkipli
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Behrang)

Yang Berhormat Encik Ong Boon Piow
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Bercham)

Yang Berhormat Cik Ng Shy Ching
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Teja)

Yang Berhormat Encik Chong Zhemin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Keranji)

Yang Berhormat Dr. Ko Chung Sen
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kepayang)

Yang Berhormat Encik Muhamad Arafat bin Varisai Mahamad
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Hulu Kinta)

Yang Berhormat Encik Terence Naidu a/l V.Raja @ Raja Naidu
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pasir Bedamar)

Yang Berhormat Cik Jenny Choy Tsi Jen
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Canning)

Yang Berhormat Encik Leow Thye Yih
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pokok Assam)

Yang Berhormat Ir. Dr. Muhd Fadhil bin Nuruddin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Kamunting)

Yang Berhormat Encik Teoh Yee Chern
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Astaka)

Yang Berhormat Encik Chaw Kam Foon
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Menglembu)

Yang Berhormat Encik Cheah Pou Hian
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Jelapang)

TIDAK HADIR

Yang Berhormat Dato' Zainol Fadzi bin Paharudin
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Sungai Manik)

Yang Berhormat Dato' Mohd Zolkafly bin Harun
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Lintang)

Yang Berhormat Encik Mohamad Zuraimi bin Razali
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Manong)

Yang Berhormat Puan Wong May Ing
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pantai Remis)

Yang Berhormat Encik Yahaya bin Mat Nor
(Ahli Dewan Negeri Kawasan Pasir Panjang)

SETIAUSAHA DEWAN NEGERI PERAK DARUL RIDZUAN

Encik Muhammad Nazri bin Abdullah

KETUA BENTARA : Ahli-ahli Yang Berhormat, Tuan Yang Dipertua.

SETIAUSAHA : *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan Salam Sejahtera. Ahli Yang Berhormat sekalian, sekarang kita mulakan Persidangan Pertama, Mesyuarat Pertama, Tahun Kelima, Dewan Negeri Yang Keempat Belas Perak Darul Ridzuan pada hari Isnin, 28 Mac 2022 jam 10.45 pagi dengan urusan perkara yang pertama iaitu Bacaan Doa.

Bismillahirrahmanirrahim (Bacaan doa). Segala puji bagi Allah selawat dan salam atas Rasulnya maka dengan nama Allah yang maha pemurah lagi pengasih, Dewan Negeri ini dibuka. Ya Allah, yang bersifat Maha hikmat limpah keadilan yang menanggungkan kewajipan ke atas Raja dan Ahli Majlis Permesyuaratan bagi mentadbir muslihat masyarakat pergaulan mudah-mudahan sentosa aman, makmur, limpah kebahagiaan meliputi sekalian penduduk Negeri Perak Darul Ridzuan. Ya Allah kami sekalian hambamu yang diperkenan menjadi ahli Dewan Negeri menyempurnakan kewajipan yang diamanahkan yang terutama bagi Negeri Perak Darul Ridzuan serta rakyatnya sekalian. Ya Allah berkatmu ke atas kami berhimpun di pohon anugerahkan taufikmu, hidayatmu dimohon menyuluh, memandukan pada ketika kami berunding, menimbang, bertukar-tukar fikiran pada segala perkara yang dibentangkan dengan saksama serta berkeamanan, menjunjung perintah dan kebesaran-mu mudah-mudahan berlebih-lebih keamanan, kemakmuran dan kesejahteraan bagi Negeri Perak Darul Ridzuan serta penduduknya sekalian. Ya Allah dipohonkan doa kami diperkenan. Amin ya Allah seru sekalian Alam.

Perkara yang kedua, Titah DiRaja Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan bersempena Pembukaan Rasmi Tahun Kelima, Dewan Negeri Yang Keempat Belas, Perak Darul Ridzuan.

DATO' YANG DIPERTUA : Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, sebentar lagi Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan akan menzahirkan Titah DiRaja dan saya memohon untuk meninggalkan Dewan ini seketika bagi menyembahsila Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan berangkat ke Dewan Mesyuarat. Dewan ditempoihkan seketika.

[DEWAN DITEMPOHKAN SEKETIKA]

KETUA BENTARA : Ahli-ahli Yang Berhormat, Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan dan Duli Yang Maha Mulia Raja Permaisuri Perak Darul Ridzuan

DATO' YANG DIPERTUA : Titah DiRaja Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan.

TITAH DIRAJA DULI YANG MAHA MULIA PADUKA SERI SULTAN PERAK
DARUL RIDZUAN SULTAN NAZRIN MUIZZUDDIN SHAH IBNI ALMARHUM
SULTAN AZLAN MUHIBBUDDIN SHAH AL-MAGHFUR-LAH:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَ
الْمُرْسَلِينَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَالتَّابِعِينَ وَالْعُلَمَاءِ وَالصَّالِحِينَ لَهُمْ
بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ .

Yang Dipertua Dewan Negeri,

Alhamdulillah, dengan izin Allah Subhanahu Wata'ala, Mesyuarat Pertama, Tahun
Kelima, Dewan Negeri Perak Darul Ridzuan Keempat Belas dapat diadakan.

2. Pandemik COVID-19 akan tercatat dalam sejarah sebagai malapetaka yang memberi impak besar kepada dunia. Pandemik COVID-19, bukan sahaja menjejaskan prestasi ekonomi dunia, kehidupan insan, pengurusan kesihatan, dan bekalan makanan, malah meninggalkan trauma yang turut menjentik emosi ramai pihak, dirakamkan oleh para penulis dalam bait-bait puisi sebagai jarum-jarum panik berceracak di mana-mana, pelancong hilang destinasi, perantau hilang tuju, pengembara hilang sempadan, kapal merapat ke pelabuhan, pesawat terdampar di hangar, kereta api tersadai di stesen, bunga terasa kehilangan embun pagi dilonggokan layu, sayuran dipulangkan ke bumi, dan susu dicurahkan ke ladang; lebih menghibakan apabila berjuta warga dunia bergelumang menghadapi kematian.

Lebih 185 negara sesak nafas mengekang jangkitan angka, sedangkan bilangan jangkitan terus memuncak; manusia dikepung pandemik dahsyat dan diasak ke pertempuran rumit menghadapi musuh tidak terlihat.

3. Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Malaysia mencatatkan penguncupan lima persepuluh enam peratus pada tahun 2020. Alhamdulillah, ekonomi Malaysia pada tahun 2021, membayangkan pelangi pemulihan, mencatatkan pertumbuhan positif pada kadar tiga persepuluh satu peratus. Bagi tahun 2022, Tabung Kewangan Antarabangsa mengunjurkan pertumbuhan KDNK Malaysia, sekitar lima persepuluh tujuh peratus, dipacu oleh peningkatan signifikan dalam perdagangan global, harga komoditi yang stabil, pembendungan pandemik, serta sentimen pengguna dan perniagaan yang kian meningkat.

4. Namun langit yang diharapkan cerah, kelihatan memunculkan awan mendung. Risiko rantai bekalan global yang berada dalam keadaan rapuh, kini beralih daripada menghadapi bencana pandemik kepada konflik Russia-Ukraine, yang akan mengakibatkan ketidaktentuan ekonomi dan geopolitik, sudah pun menyebabkan harga minyak dan gas asli dunia melonjak lebih tinggi, yang pastinya akan memburukkan keadaan bagi syarikat dalam banyak industri, terutama yang sangat bergantung pada sumber tenaga minyak. Ekonomi global bakal menghadapi kemelesetan, jika konflik berlarutan; dan Malaysia tidak terlepas daripada berdepan kesan negatif. Kesan langsung dan tidak langsung daripada konflik yang berterusan, akan menjejaskan bekalan makanan, mempengaruhi persekitaran inflasi dan kadar faedah, juga menyebabkan pertumbuhan ekonomi global yang lebih perlahan. Dijangka prospek KDNK global akan berkurangan antara sepuluh hingga dua puluh peratus.

Yang Dipertua Dewan Negeri,

5. Pada tahun 2021, Kerajaan Beta berjaya menutup akaun dengan lebih dua puluh tiga juta (RM22,985,877.92) ringgit berbanding unjuran defisit seratus sepuluh juta (RM110,078,000.00) ringgit. Kutipan hasil mencapai seratus lapan peratus

berbanding sasaran, dengan nilai kutipan melebihi sembilan ratus sembilan puluh lapan juta (RM998,467,193.89) ringgit; ditambah terimaan pembangunan hampir tiga puluh juta (RM29,649,077.14) ringgit; menjadikan jumlah keseluruhan hasil dan terimaan pembangunan, mencecah satu perpuluhan kosong tiga bilion (RM1,028,110,997.03) ringgit.

6. Berbanding kutipan hasil tahun 2020, kutipan tahun 2021 meningkat satu perpuluhan lima peratus; dipengaruhi oleh peningkatan enam (6.2) peratus kutipan hasil tanah, serta peningkatan lima puluh empat (53.8) peratus sumbangan Badan Berkanun Negeri dan Syarikat Berkaitan Kerajaan. Selain itu, peralihan secara berperingkat ke Fasa Empat, Pemulihan Negara pada 8 November 2021, turut membantu meningkatkan kutipan hasil.

7. Dewan ini telah meluluskan belanjawan satu perpuluhan satu bilion (RM1,105,000,000.00) ringgit untuk tahun 2022; lapan ratus tiga juta (RM803,000,000.00) ringgit untuk belanja mengurus, dan tiga ratus dua juta (RM302,000,000.00) ringgit untuk belanja pembangunan; pada nisbah tujuh puluh tiga (72.7) peratus belanja mengurus dan dua puluh tujuh (27.3) peratus belanja pembangunan.

8. Rancangan Malaysia Kedua Belas tertumpu kepada usaha mahu merencanakan kembali pertumbuhan ekonomi, memastikan kemakmuran negara dapat diagihkan secara lebih adil - lebih saksama, serta mengekalkan kelestarian alam sekitar. Kerajaan Persekutuan telah memperuntukkan satu perpuluhan empat bilion (RM1,425,654,271.66) ringgit dalam *Rolling Plan* pertama Rancangan Malaysia Kedua Belas. Satu perpuluhan tiga bilion (RM1,366,346,398.77) ringgit telah dibelanjakan, mencapai sembilan puluh enam (95.8) peratus prestasi perbelanjaan. Daripada tiga ratus enam puluh empat projek yang diluluskan dalam *Rolling Plan* pertama, sembilan puluh projek telah disiapkan dan dua ratus tujuh puluh empat projek masih dalam peringkat pelaksanaan. Bagi *Rolling Plan* kedua, Kerajaan Persekutuan telah memperuntukkan satu perpuluhan lima bilion (RM1,537,616,800.00) ringgit untuk membiayai tiga ratus tujuh puluh dua projek.

9. Pada tahun 2021, dalam usaha menampai impak negatif pandemik, Kerajaan Beta meneruskan Pakej Rangsangan Ekonomi melalui pelaksanaan pelbagai inisiatif yang melibatkan perbelanjaan seratus lapan juta (RM108,263,393.48) ringgit. Sektor kebajikan awam dan kesihatan mendapat peruntukan terbesar, berjumlah empat puluh satu juta (RM41,117,535.00) ringgit. Dalam tahun semasa, Kerajaan Beta memperuntukkan dana pembangunan tambahan empat puluh tujuh juta (RM47,000,000.00) ringgit melalui Kumpulan Wang Amanah untuk Pakej Rangsangan Ekonomi secara bersasar.

10. Usaha-usaha pemulihan ekonomi akan dipergiatkan dan kebajikan rakyat akan terus diutamakan. Untuk mencapai tahap perlindungan optimum daripada jangkitan COVID-19, pengambilan dos penggalak diperkenalkan sejak 13 Oktober 2021. Sehingga 18 Mac 2022, enam puluh enam peratus daripada penduduk dewasa di Negeri Perak yang layak, telah menerima dos penggalak. Usaha-usaha akan ditingkatkan untuk menyedarkan rakyat betapa pentingnya meningkatkan sistem imuniti dalam menghadapi ancaman musuh biologi ini. Selain Jabatan Kesihatan, Beta menyeru masjid, rumah ibadat, sekolah, badan sukarela, pertubuhan belia dan anggota masyarakat untuk membantu usaha menyedarkan rakyat betapa pentingnya mengambil vaksinasi dos penggalak. Insaflah! akan tugas berat yang sudah lebih dua tahun terpaksa dipikul oleh kakitangan kesihatan. Rakyat wajib menunjukkan simpati, melaksanakan tanggungjawab membantu meringankan beban tugas kakitangan Jabatan Kesihatan dengan mengambil langkah-langkah preventif agar penularan wabak diminimumkan.

Yang Dipertua Dewan Negeri,

11. Yang Amat Berhormat Menteri Besar telah menggariskan lima fokus utama, dijadikan agenda penting tahun 2022; pertama, meningkatkan hasil negeri; kedua, membudayakan perkhidmatan melangkaui kebiasaan; ketiga, meningkatkan kesejahteraan rakyat; keempat, memantapkan perkhidmatan dan infrastruktur digital; dan kelima, kesiapsiagaan menangani kesan perubahan iklim. Lima fokus utama

tersebut hendaklah dijadikan pedoman oleh setiap jabatan, agensi dan badan-badan berkanun kerajaan, juga oleh pihak swasta serta badan bukan kerajaan. Lima fokus utama tersebut hendaklah diterjemahkan dalam bentuk gerak kerja dan program pelaksanaan. Untuk itu, langkah aktif, penerokaan inovasi, pendekatan yang keluar daripada kepompong lama, dan budaya kerja baru wajib dirintis.

12. Salah satu masalah utama yang melanda dunia sejak dahulu lagi ialah kemiskinan. Kemiskinan berlaku sama ada di negara maju mahupun di negara membangun dan di negara mundur. Pada tahun 2019, Bank Dunia melaporkan lebih sembilan (9.2) peratus atau enam ratus lapan puluh sembilan juta penduduk dunia tergolong dalam kumpulan miskin tegar. Dianggarkan pada tahun 2020, pandemik COVID-19, telah menyebabkan pertambahan hampir seratus lima belas juta penduduk dunia berstatus miskin.

13. Negara masih bergelut untuk mencapai matlamat sifar miskin tegar. Atas hasrat mahu membasmi kemiskinan, Kerajaan Persekutuan semasa membentangkan bajet 2022, mensasarkan tiga inisiatif; pertama, pembangunan kawasan luar bandar; kedua, pengukuhan dasar perlindungan sosial; dan ketiga, memantapkan jentera kerajaan dalam pengurusan kebajikan masyarakat.

14. Di negeri Perak, sehingga 16 Mac 2022, jumlah data kemiskinan yang didaftarkan dalam pangkalan data eKasih adalah seramai seratus enam puluh dua ribu (162,177) ahli isi rumah; seramai sembilan puluh lapan ribu (97,656) ahli isi rumah berstatus miskin, manakala enam puluh lima ribu (64,521) isi rumah berstatus miskin tegar, merupakan enam peratus daripada keseluruhan penduduk negeri.

15. Dalam hasrat mencapai matlamat sifar miskin tegar menjelang 2025, Kerajaan Persekutuan akan mengabungkan usaha dengan kerajaan negeri, pihak swasta, badan bukan kerajaan berasaskan komuniti dan pihak-pihak lain, dengan memberi fokus kepada pendidikan dan kesihatan. Lima lokaliti, di daerah-daerah Hulu Perak, Kerian, Manjung dan Batang Padang telah dipilih dalam program rintis pembasmian kemiskinan.

16. Rumah ialah keperluan sangat asas, selepas memenuhi keperluan makanan dan pakaian. Program perumahan rakyat berpendapatan rendah merupakan salah satu program yang dapat membantu mengatasi atau mengurangkan kemiskinan rakyat. Demi kesejahteraan rakyat, menyediakan rumah dan membangunkan projek perumahan yang selesa dan mampu milik merupakan salah satu tanggungjawab utama kerajaan. Kerajaan Beta mensasarkan pembinaan lima puluh ribu unit rumah mampu milik antara tahun 2018 sehingga tahun 2023. Alhamdulillah, sasaran ini berjaya dicapai pada tahun 2021. Lima puluh enam ribu (56,292) unit rumah mampu milik telah berjaya dibina; dua puluh satu ribu (20,820) unit di bawah seliaan Lembaga Perumahan dan Hartanah Perak serta agensi-agensi kerajaan negeri dan persekutuan; sementara tiga puluh lima ribu (35,472) unit lagi, dibangunkan oleh pihak swasta.

17. Allah Subhanahu Wata'ala menghamparkan bumi ini, dengan kekayaan rezeki untuk diurus dan diagihkan agar dapat dinikmati oleh setiap insan. Pembangunan perumahan mampu milik untuk kesejahteraan rakyat wajib ditingkatkan. Keupayaan rakyat berpendapatan rendah dan miskin memiliki rumah sendiri, hendaklah dijadikan kayu ukur yang membuktikan sumber negara berjaya diagihkan secara bijaksana, adil lagi saksama. Untuk itu, pendirian tegas Kerajaan Beta tidak akan bertolak ansur dengan pemaju dalam memastikan lebih ramai rakyat berpendapatan rendah mampu memiliki rumah sendiri, merupakan pendirian yang sangat bertepatan.

Yang Dipertua Dewan Negeri,

18. Pemanasan global dan suhu dunia yang semakin meningkat, menjadi ancaman besar kepada kehidupan alam. Tanda-tanda menunjukkan, telah ada tempat yang terlalu panas untuk didiami, dan akan ada tempat yang bakal menghadapi ketandusan bekalan air. Sebagai contoh, di negara kita sendiri, semakin banyak masjid, rumah ibadat dan bangunan yang perlu dihawadungkan. Sidang Kemuncak Perubahan Iklim Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, COP 26 di

Glasgow, pada penghujung tahun 2021, telah menjadikan isu penyelesaian perubahan iklim dunia sebagai agenda utama. Kerajaan Beta tidak terkecuali mengambil langkah-langkah proaktif menangani kesan perubahan iklim. Seluas sembilan ratus lapan puluh tujuh ribu (986,848.26) hektar atau empat puluh tujuh peratus daripada keluasan tanah negeri telah diwartakan sebagai Hutan Simpanan Kekal yang diuruskan secara Prinsip Pengurusan Hutan Secara Berkekalan.

19. Menerusi Prinsip Pengurusan Hutan Secara Berkekalan, Hutan Simpanan Kekal diklasifikasikan kepada dua pengelasan fungsi, iaitu Hutan Pengeluaran dan Hutan Perlindungan. Sehingga Disember 2021, seluas lebih lima ratus ribu (501,235.70) hektar atau lima puluh satu peratus kawasan, dikelaskan sebagai Hutan Pengeluaran, sementara seluas empat ratus lapan puluh enam ribu (485,612.56) hektar atau empat puluh sembilan peratus kawasan, dikelaskan sebagai Hutan Perlindungan; bermakna Negeri Perak telah mematuhi sepenuhnya amalan Pengurusan Hutan Secara Berkekalan yang terbukti melalui pengekalan Pensijilan Pengurusan Hutan semenjak tahun 2010.

20. Kerajaan Beta turut melaksanakan Program Penghijauan Malaysia di peringkat negeri. Kempen menanam sepuluh juta pokok dalam tempoh lima tahun telah dirintis sejak tahun 2021. Sehingga Disember 2021, lebih dua juta (2,175,659) pokok telah berjaya ditanam.

21. Amalan kitar semula yang berupaya memberikan impak positif ke arah pemuliharaan alam sekitar, masih belum dihayati sepenuhnya untuk menjadi budaya. Ke arah menggalakkan rakyat mengamalkan budaya kitar semula, Jabatan Alam Sekitar bersama Pihak Berkuasa Tempatan telah menjalankan Program Pengumpulan Sisa e-Waste. Negeri Perak merangkul tempat pertama di Malaysia dengan kejayaan mengumpul tiga ratus tiga belas tan metrik berbanding sasaran empat puluh tan metrik yang ditetapkan oleh Kementerian Alam Sekitar dan Air. Sisa e-Waste ini akan dikitar semula bagi mendapatkan bahan-bahan berharga, selain mengelakkan potensi pencemaran bahan-bahan berbahaya yang boleh memudaratkan kesihatan manusia.

22. Sepanjang dekad pertama abad ini, dunia telah saksikan pengeluaran plastik mengatasi jumlah keseluruhan pengeluaran di abad kedua puluh. Malaysia menduduki tempat kedua di Asia bagi penggunaan plastik dengan berat tujuh puluh (69.54) kilogram per kapita. Rakyat Malaysia secara purata menggunakan tiga ratus beg plastik setahun. Dianggarkan rakyat Malaysia membuang lebih tiga puluh ribu tan plastik ke laut setiap tahun. Malaysia disenaraikan antara negara di dunia yang menyumbang kepada sumber plastik yang besar di lautan. Plastik yang hanyut ke laut atau yang disepahkan di darat, mengambil masa empat ratus tahun sebelum mereput. Rakyat Malaysia ketara kurang kesedaran dan tidak menghiraukan bahaya pencemaran plastik sedangkan plastik meracuni makanan dan alam sekitar. Rakyat hendaklah disedarkan untuk meminimumkan penggunaan plastik. Jabatan kerajaan, masjid, rumah ibadat, sekolah, pusat tahfiz, badan bukan kerajaan dan belia, hendaklah membantu kempen untuk rakyat meminimumkan penggunaan beg plastik, dan tidak membuang sisa plastik ke dalam parit, tasik, saluran dan sungai atau dibiarkan tertinggal bersepeh di bumi.

23. Dunia kini semakin menghadapi pelbagai bencana mengakibatkan kemusnahan harta benda dan kehilangan nyawa. Pelbagai bencana alam yang semakin kerap berlaku kebelakangan ini hendaklah ditafsirkan sebagai peringatan Ilahi kepada manusia yang bersifat zalim, sehingga alam semakin membenci dan enggan bersahabat dengan manusia. Ketaksuban untuk memajukan prasarana, dan ketaksuban untuk meraih keuntungan perniagaan, jangan dijadikan lesen menghalalkan manusia bersifat rakus memusnahkan alam sekitar. Firman Allah Subhanahu Wata'ala dalam ayat 41, Surah Ar-Rum bermaksud:

“Telah jelas kerosakan di darat dan di laut disebabkan oleh perbuatan tangan manusia, Allah menghendaki agar mereka merasakan sebahagian daripada (akibat) perbuatan mereka, agar mereka kembali (ke jalan yang benar).”

24. Kecanggihan teknologi semata-mata, tidak mampu membendung bencana akibat kerosakan alam sekitar yang dilakukan oleh tangan-tangan manusia.

Pembangunan negara harus mengambil kira elemen pemantapan sahsiah dan rasa cinta kepada alam sekitar. Rohani dan sahsiah hendaklah dimantapkan untuk menyemai kesedaran agar manusia berbaik-baik dengan alam sekitar, dan agar berlaku keseimbangan antara pembangunan prasarana dan pemuliharaan alam.

25. Kerajaan Beta memandang serius isu kelangsungan populasi Harimau Malaya (*Panthera tigris jacksoni*). Berdasarkan kajian, kawasan hutan simpan di Negeri Perak merupakan habitat penting Harimau Malaya. Hasil kajian mendapati, kini hanya berbaki tiga puluh tujuh ekor Harimau Malaya, (tiga puluh ekor harimau dewasa dan tujuh ekor anak harimau) yang masih berkeliaran di hutan simpan negeri. Angka ini sangat rendah berbanding keluasan kawasan habitat yang boleh menampung sekitar dua ratus ekor harimau. Dalam usaha menyokong pengukuhan habitat Harimau Malaya, Kerajaan Beta telah mewartakan kawasan seluas hampir sembilan belas ribu (18,866) hektar sebagai Hutan Simpan Kekal Amanjaya.

Yang Dipertua Dewan Negeri,

26. Pada November 2021, fenomena air pasang besar serta taburan hujan yang tinggi telah menyebabkan beberapa buah daerah mengalami bencana banjir, mengakibatkan empat ratus buah rumah terjejas. Jabatan Pengairan dan Saliran telah mengambil inisiatif, memasang tolok lurus (*river stick gauge*) dan tiga puluh tiga siren amaran di kawasan *hotspot* banjir di seluruh negeri, untuk memantau paras air sungai, serta pemasangan tolok hujan (*rainfall gauge*) bagi memantau jumlah hujan. Peralatan yang dipasang akan dapat mengeluarkan amaran, membolehkan operasi bantuan dan menyelamatkan digerakkan segera sekiranya berlaku bencana banjir.

27. Dasar dan mekanisme pengurusan bencana negara yang tertera dalam Arahan Majlis Keselamatan Negara, menyatakan, sekiranya berlaku sesuatu kejadian bencana seperti banjir, ribut, tanah runtuh dan sebagainya, Pusat Kawalan Operasi Bencana dan Pos Kawalan Tempat Kejadian hendaklah digerakkan secara tersusun dan bersistematik. Dalam menghadapi bencana, Negeri Perak ketika ini

mempunyai jumlah kekuatan hampir lima ribu lima ratus (5,494) orang terdiri daripada anggota-anggota Polis DiRaja, Angkatan Tentera, Jabatan Bomba dan Penyelamat, dan Angkatan Pertahanan Awam Malaysia, beserta tiga ratus lapan puluh enam unit aset darat, dan seratus empat puluh unit aset air, bersiapsiaga untuk digerakkan.

28. Pandemik COVID-19, bencana alam, inflasi dan terkini peperangan, telah mengancam jaminan bekalan makanan dunia. Laporan Global 2020 mengenai krisis makanan menyatakan, pandemik mampu mengakibatkan kemerosotan mencecah tahap kritikal jaminan bekalan makanan. Harga makanan yang meningkat, telah menjejaskan kehidupan dan mencetuskan keresahan rakyat. Kerajaan sedang melaksanakan pelbagai tindakan bersepadu bagi meningkatkan jaminan keselamatan makanan melalui usaha memacu pemodenan subsektor makanan melalui Revolusi Perindustrian 4.0, mencari akses pasaran baharu dan menarik minat generasi muda menyertai sektor-sektor pertanian, perikanan dan penternakan.

29. Untuk memastikan kelestarian dan kesinambungan keselamatan makanan, Jawatankuasa Dasar Sekuriti Makanan peringkat Negeri Perak telah ditubuhkan, bertujuan memperkukuhkan daya tahan sistem makanan dengan memberi tumpuan kepada isu-isu sekuriti makanan terutama aspek-aspek bekalan, pengeluaran, harga, kuasa beli pengguna, tabiat pemakanan serta kemampunan alam sekitar.

30. Setiap hari banyak bahan makanan dibazirkan. Data di peringkat global, menunjukkan nilai makanan yang dibazirkan, mencecah dua perpuluhan empat peratus Keluaran Dalam Negara Kasar dunia. Di negara kita, dilaporkan setiap hari, tujuh belas ribu tan sisa makanan yang boleh mengisi perut tiga juta rakyat dilupuskan. Empat ribu lapan puluh tan daripada jumlah tersebut merupakan makanan yang dibazirkan. Jumlah tersebut meningkat sepuluh peratus pada bulan Ramadan. Angka-angka tersebut membayangkan betapa seriusnya perbuatan pembaziran makanan yang sedang berlaku. Manusia perlu dididik dengan nilai menghargai makanan dan disemai dengan budaya tidak membazirkan makanan. Kerajaan Beta hendaklah mengambil langkah-langkah bermakna menghentikan

pembaziran ini. Jabatan-jabatan kerajaan wajib menunjukkan contoh teladan, bermula daripada menempah kuantiti makanan dalam majlis dan acara yang diadakan, dan semasa berlangsungnya perjumpaan atau mesyuarat. Setiap isi rumah, sekolah, maktab dan universiti, masjid dan rumah ibadat, serta operator makanan, restoran dan hotel wajib mengamalkan budaya tidak menyediakan makanan secara berlebihan yang hanya berakhir di dalam tong sampah.

31. Sungguh menggalakkan kegiatan yang sedang diusahakan oleh empat puluh buah masjid dan beberapa buah pusat tahfiz di Negeri Perak, memajukan kawasan di sekitar masjid dan institusi untuk menghasilkan makanan. Majlis Agama Islam dan 'Adat Melayu Perak dan beberapa GLC negeri sedang melaksanakan tanggungjawab sosial korporat membiayai projek-projek pertanian dalam kalangan belia dan pelajar dengan bantuan menubuhkan kelab pertanian untuk menyemai minat bertani dalam kalangan remaja. Usaha terpuji ini perlu diperluas dan diperbanyakkan dengan penglibatan lebih banyak masjid, rumah ibadat, sekolah, pusat tahfiz, pertubuhan belia, pihak swasta dan turut diperkenalkan di kuarters kerajaan, merangkumi kem tentera dan berek polis.

Yang Dipertua Dewan Negeri,

32. Beberapa Pihak Berkuasa Tempatan telah melakar pencapaian membanggakan. Majlis Perbandaran Manjung berjaya mewujudkan aplikasi myMANJUNG yang memudahkan masyarakat mendapatkan pelbagai perkhidmatan dalam talian. Para peniaga kini boleh memohon Lesen Premis Perniagaan Digital (myPATIL) secara dalam talian yang dipantau terus melalui aplikasi mudah alih. Penguatkuasaan semakan sah perniagaan kini boleh dipantau di hujung jari, dan peringatan pembaharuan lesen, boleh dibuat melalui pesanan mesej telefon pintar.

33. Majlis Bandaraya Ipoh yang mengetengahkan projek Inovasi Sistem MyNoRisk@MBI, telah memenangi Anugerah Emas dalam *Regional Innovation Showcase on Team Excellence (RISTEx) 2021* Wilayah Utara. Majlis Perbandaran Taiping telah menerima anugerah *Malaysia Tourism Council Gold Awards 2021* bagi kategori *Best Sustainable Tourism Program*; manakala, Majlis Daerah Kampar telah

memenangi *GOLD CLASS 1 AWARD* (Kategori Sektor Awam dan Badan Berkanun) dan *Workplace Health Promotion (WHP) Award*, yang dianugerahkan oleh *Malaysian Society for Occupational Safety and Health (MSOSH)*, di samping pemenang Anugerah Kejiranan Hijau 2021 bagi kategori Majlis Daerah seluruh Malaysia, anjuran PLANMalaysia. Kejayaan-kejayaan yang dicapai hendaklah dijadikan sumber inspirasi oleh pelbagai jabatan dan agensi lain.

34. Kerajaan Beta telah memulakan inisiatif baru, menyediakan perkhidmatan kutipan sampah di kawasan luar bandar melalui khidmat Pihak Berkuasa Tempatan. Dua perpuluhan dua juta ringgit telah diperuntukkan pada tahun 2021, bagi menampung kos penyediaan tapak kutipan, kos pembelian tong sampah dan kos perkhidmatan operasi untuk seratus sepuluh buah kampung. Program ini mendapat reaksi dan kerjasama positif daripada penduduk yang terlibat, dan secara langsung membantu mengurangkan aktiviti pembuangan sampah secara haram dan pembakaran tidak terkawal secara terbuka.

35. Bermula Julai 2021, Negeri Perak telah menerimapakai dasar berhubung perkhidmatan komunikasi sebagai utiliti awam ketiga (selepas air dan elektrik). Pelbagai agensi berkaitan, khususnya Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) sedang giat berusaha dan bekerjasama dengan Kerajaan Beta untuk merealisasikan semua inisiatif dan sasaran Pelan Jalinan Digital Negara (JENDELA). Kerja-kerja menaiktaraf rangkaian internet berasaskan tembaga (*copper*) kepada gentian optik (*fibre*), menaiktaraf stesen pemancar daripada rangkaian 2G dan 3G kepada 4G, di samping menambah bilangan menara liputan perkhidmatan jalur mudah alih 4G, serta meningkatkan purata kelajuan jalur lebar mudah alih daripada 25 Mbps kepada 35 Mbps mula dilaksanakan, untuk memastikan penyampaian perkhidmatan jalur lebar berkelajuan tinggi dapat disediakan di seluruh negeri.

36. Belia ialah aset negara yang berharga. Dua puluh lapan peratus penduduk Malaysia berada dalam usia belia. Tujuh perpuluhan lapan juta orang belia, bertaraf pengundi dalam Pilihan Raya Umum Kelima Belas. Para belia wajar diasuh, dididik,

dibimbing dan diberikan kepercayaan untuk mengambil tanggungjawab lebih besar dalam agenda membina negara-bangsa yang bersatu dan berpadu, maju lagi makmur. Langkah yang dirintis oleh Majlis Agama Islam dan 'Adat Melayu Perak melibatkan belia berperanan langsung menganggotai Majlis, Jawatankuasa Baitulmal di pelbagai peringkat dan Jawatankuasa Masjid, hendaklah dilebarkan dalam pelbagai jawatankuasa peringkat negeri, kerajaan tempatan, badan berkanun, institusi dan yayasan. Penglibatan para belia secara aktif akan dapat membantu untuk meremajakan dasar yang telah tua, meniup pembaharuan kepada struktur yang telah lama, dan menyuntik darah muda kepada tubuh yang telah berusia. Pendekatan Kerajaan Beta melibatkan belia dan menyediakan saluran untuk belia dapat menyalurkan idea dan menyuarakan pandangan merupakan langkah bijak lagi membina. Isu-isu bersifat objektif dan idea-idea konstruktif yang disuarakan dalam Persidangan Dewan Belia, wajar diberikan perhatian.

Yang Dipertua Dewan Negeri,

37. Pencapaian segala wawasan, idea, hasrat dan rancangan bergantung pada jentera pentadbiran yang amanah, ikhlas, jujur dan tulus; jentera pentadbiran yang mengamalkan integriti yang tinggi, jentera pentadbiran yang telus, bebas daripada rasuah dan tidak menyalahgunakan kuasa, dan jentera pentadbiran yang menyedari tanggungjawab kepada rakyat dan tanggungjawab lebih besar kepada Allah Subhanahu Wata'ala. Semoga Allah Subhanahu Wata'ala mengurniakan Negeri Perak Darul Ridzuan dengan barisan ulama dan umara, dengan barisan para pemimpin, pentadbir dan pengurus yang amanah, ikhlas, jujur dan tulus. Semoga Negeri Perak Darul Ridzuan dilimpahi keamanan dan kemakmuran, serta rakyatnya terus diberkati dan dianugerahi oleh Allah Subhanahu Wata'ala dengan taufik dan hidayah.

Dengan lafaz بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ, Beta merasmikan Mesyuarat Pertama, Tahun Kelima, Dewan Negeri Perak Darul Ridzuan Keempat Belas.

وَبِاللّٰهِ التَّوْفِیْقِ وَالْهَدَايَةِ وَالسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ

SETIAUSAHA: Seterusnya bacaan doa oleh Sahibus Samahah Timbalan Mufti Kerajaan Negeri Perak.

BACAAN DOA OLEH SAHIBUS SAMAHAH TIMBALAN MUFTI KERAJAAN NEGERI PERAK:

الحمد لله الذى من علينا ببلوغ المرام وتفضل علينا تيسير الوصول الى ما يرام . اللهم صل وسلم على سيدنا محمد عبدك ورسولك الذى باتباعه يرجى الفوز المواهب اللدنى من الرحمن. وعلى اله وأصحابه الذين سبقونا بالإيمان وهم خير الأنام.

Ya Allah, kami bersyukur ke hadrat-Mu, dengan limpah nikmat dan perkenan serta izinanMu jua, mohon direstui Istiadat Perasmian Mesyuarat Pertama, Tahun Kelima, Dewan Negeri yang Keempat Belas Perak Darul Ridzuan. Ya Wahhab, kami pohon kurniakanlah kami rahmat-Mu yang berpanjangan serta keredhaan-Mu yang berkekalan, Ya Haadi, kurniakanlah hidayah, taufiq serta inayah, kepada seluruh Ahli Dewan Negeri ini, agar mereka dapat memberi komitmen yang sebaiknya kepada setiap perbincangan dan perbahasan, menghormati kemuliaan dewan ini dengan penuh rasa tanggungjawab serta keazaman yang luhur, berusaha melaksanakan setiap ketetapan dan keputusan, agar boleh mendatangkan manfaat, memberi faedah dan kebaikan kepada seluruh rakyat Negeri Perak Darul Ridzuan. Jauhilah ahli-ahli dewan ini dari sifat tidak matang, meremehkan peraturan dewan, gemar kepada pertengkaran. Anugerahkanlah dalam sanubari setiap ahli dewan ini keinsafan bahawa perbahasan mereka dilihat oleh rakyat di kawasan bahkan di mahsyar nanti akan diulang tayang.

Ya Maalikal Mulk, Engkau Tuhan yang memiliki kekuasaan dan mentadbir seluruh alam, Ilhamkan kepada ahli dewan ini idea-idea yang bernas, firman Tuhan ,sabda Junjungan dan titah Sultan sebagai asas rujukan perbincangan bagi menggarap

keputusan yang berkualiti untuk menjamin pembangunan yang berterusan , rezeki yang melimpah ruah dalam suasana pemerintahan negeri yang stabil lagi adil.

Ya Hannan kami mohon keredhaan dan pemeliharaan yang berterusan, kepada Duli Yang Maha Mulia Raja kami yang dikasihi, Sultan Nazrin Muizzuuddin Shah Ibni Almarhum Sultan Azlan Muhibbuddin Shah Al-Maghfur-Lah. Semoga dilanjutkan usia Baginda dengan penuh kesihatan dan kesejahteraan, dalam iman dan takwa dengan mendapat hidayah dan taufiq memerintah Negeri Perak Darul Ridzuan dengan adil dan saksama.

Demikian jua Ya Allah, Kami pohon keselamatan dan kesejahteraan, kepada Duli Yang Maha Mulia Raja Permaisuri Perak, Tuanku Zara Salim, putera puteri baginda, kerabat diraja dan rakyat jelata.

Ya Allah, Kami pohon limpah rahmat-Mu jua, selamatkanlah kami, di mana jua mereka berada, hindarkanlah rakyat negeri kami ini daripada segala perbuatan yang membawa kepada fitnah, kekacauan dan huru hara, jangkitan wabak dan apa jua penyakit serta bala bencana. Semoga kami dan seluruh rakyat negeri ini mendapat keamanan dan kedamaian, hidup aman dan bahagian, menjalani mahabbah dan bersatu padu. Kepada-Mu jua Ya Allah doa kami, mohon diperkenan dan diterima.

اللهم بيدك الأمور كلها، خيرها، وشرها ونعوذ بك من شر الأمور، واختلاف القلوب،
ونسئلك النجاة من النار. وصلى الله وسلم على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم.

DATO' YANG DIPERTUA: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya tangguhkan Dewan ini dan Dewan akan bersidang semula pada hari Selasa, 29 Mac 2022 jam 9.00 pagi.

Keberangkatan Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan dan Duli Yang Maha Mulia Raja Permaisuri Perak Daul Ridzuan.